

La Junta Rectora del Parc Natural aprova per unanimitat un informe d'observacions i propostes al Pla especial de sequera

Els plans especials de sequera són instruments de gestió de les demarcacions hidrogràfiques amb l'objectiu de coordinar les mesures de la conca per a minimitzar els impactes ambientals, econòmics i socials en eventuais situacions de sequera. Actualment, es troba en informació pública el tercer Pla especial de sequera de la demarcació hidrogràfica de l'Ebre, l'aprovació del qual està prevista per a principis de 2025.

La sequera del 2023 va alertar al territori del risc real d'un Delta sense aigua en un període crític. Els volums de l'embassament de Mequinsena només garanteixen els cabals dels canals de reg fins al mes de juliol, amenaçant la viabilitat del cultiu de l'arròs i desencadenant uns efectes ambientals difícilment previsible sobre l'espai protegit i altres sectors productius del delta (pesca, caça, aqüicultura, turisme, etc.). Finalment, les pluges del mes de maig van permetre tancar la campanya amb una reducció final del cabal del 30 % respecte a un any normal però amb

greus alteracions salines en arrossars i badies.

Cal tenir present que pràcticament la totalitat de la superfície deltaica està alimentada per les aportacions de l'aigua dolça que provenen dels canals (una petita part per descàrregues subterrànies als ullals, i també directament del riu al Garxal i part dels calaixos de Buda).

Els cabals ecològics són el millor instrument per garantir les necessitats d'aigua dolça del delta de l'Ebre. Aquests cabals van ser aprovats pel Pla Hidrològic de 2010, incloent-hi els cabals mínims que han de circular pels dos canals amb finalitats ambientals. Des de la Junta del Parc es recorda que els cabals ecològics són una prioritat respecte a la resta d'usos de la conca (excepte ús de boca) havent de garantir la seva implementació als espais Xarxa Natura 2000 fins i tot en situacions de sequera.

La Junta Rectora també recorda que els cabals ecològics aprovats al Pla Hidrològic per als dos canals només garanteixen 17 m³/s en el període

de maig a agost, sense cap criteri ambiental que justifiqui aquesta xifra. Arribar a aquest extrem dels mínims ecològics suposaria una reducció del 62 % respecte dels cabals aportats pels canals cada any al delta des del 1962 (45 m³/s), i a ningú se li escapa els múltiples efectes que podria comportar aquesta situació.

Des de la Junta s'alerta que aquesta eventual reducció de 28 m³/s en situació d'emergència per escassetat podria produir un impacte a la zona protegida. La reducció de recursos tròfics, condicions inadequades de l'hàbitat o la proliferació de malalties podria comportar un impacte sobre les poblacions de les espècies i els hàbitats que van justificar la declaració com a zona protegida, motiu pel qual s'hauria de revisar els cabals ecològics dels canals en el següent pla hidrològic.

La proposta de la Junta incideix en la necessitat de redoblar els esforços per evitar la reducció dels cabals dels canals utilitzant totes les mesures previstes en aquest tipus de plans.

Aquestes mesures inclouen la mobilització excepcional de volums hidroelèctrics, optimitzar els volums ambientals dels embassaments o optimitzar la gestió de la conca prèviament a les situacions d'emergència. El control de l'aforament a l'assut de Xerta milloraria l'aportació de recursos addicionals als canals un cop garantits els cabals ecològics del riu.

Finalment, des de la Junta del Parc també es proposa l'elaboració d'un Programa de vigilància especial de les condicions ambientals del delta de l'Ebre que s'hauria d'implementar regularment amb anterioritat a la situació d'emergència per escassetat. El Programa haurà d'incloure aspectes com el control de paràmetres fisicoquímics, biològics i hidrològics, censos d'espècies, eventuales operacions de rescat faunístic a la xarxa de canals i desguassos, vigilància de possibles epizooties i el seguiment de la productivitat de les badies, llacunes i mar.

En definitiva, s'analitzen les possibles conseqüències de l'aplicació

Xavier Curto Hierro
membre de la Junta Rectora del Parc Natural del Delta de l'Ebre

dels plans de sequera tal com estan formulats avui dia, es proposen alternatives viables i assumibles per a la seva modificació i adequació a l'espai considerat, i també es proposen instruments de seguiment de la seva implementació.

Aquest informe es va aprovar per unanimitat el passat 11 de novembre per la Junta Rectora del Parc Natural del Delta de l'Ebre. La importància de l'aprovació d'aquest informe d'observacions i propostes va més enllà del Pla especial de sequera, ja que també ha d'influir en la tramitació del proper cicle del Pla Hidrològic de l'Ebre.